

Výnimky, string, stringstream, STL

Pavol Marák | Programovacie techniky

OBSAH

- Výnimky
- Trieda std::string
- Trieda std::stringstream
- STL
 - Kontajnery
 - Iterátory

• C++ výnimky sú spôsob ako reagovať na výnimočné situácie počas behu programu.

- C++ výnimky sú spôsob ako reagovať na výnimočné situácie počas behu programu.
- Používanie výnimiek pomáha oddeliť hlavnú logiku programu od logiky, ktorá rieši vzniknuté chyby a problémy.

- C++ výnimky sú spôsob ako reagovať na výnimočné situácie počas behu programu.
- Používanie výnimiek pomáha oddeliť hlavnú logiku programu od logiky, ktorá rieši vzniknuté chyby a problémy.
- Pri vzniku výnimky sa riadenie toku programu odovzdáva do špeciálnej časti kódu nazývanej exception handler.

Try-catch konštrukcia

Try blok

 Je v ňom umiestnený sledovaný kód, v ktorom môže vzniknúť výnimka.

```
try{
    // sledovany kod
}
```

Try-catch konštrukcia

Try blok

 Je v ňom umiestnený sledovaný kód, v ktorom môže vzniknúť výnimka.

Catch blok (bloky)

 Predstavuje tzv. exception handler, ktorý obsluhuje konkrétny typ výnimky.

```
try{
   // sledovany kod
catch(int e){
   // handler pre typ int
catch(MyException& e){
   // handler pre typ MyException
catch(...) {
   // ostatne typy
```

Throw

Výnimka vzniká (resp. je "vyhodená") použitím kľúčového slova throw v try bloku.

```
int main() {
    try {
        throw expression;
    }
    catch (MyException &e) {
            // handler pre typ MyException
    }
    return 0;
}
```

Throw

Výnimka vzniká (resp. je "vyhodená") použitím kľúčového slova throw v try bloku.

```
int main() {
    try {
        throw expression;
    }
    catch (MyException &e) {
        // handler pre typ MyException
    }
    return 0;
}
```

Copy inicializácia výnimkového objektu použitím *expression*

Exception handler

 Ak v try bloku vznikne výnimka, riadenie je presunuté do exception handlera (hľadá sa vhodný catch blok). Kód nasledujúci za throw v rámci try bloku nie je vykonaný.

Exception handler

- Ak v try bloku vznikne výnimka, riadenie je presunuté do exception handlera (hľadá sa vhodný catch blok).
 Kód nasledujúci za throw v rámci try bloku nie je vykonaný.
- Po obslúžení výnimky v catch bloku, program pokračuje po celom try-catch bloku.

Exception handler

- Ak v try bloku vznikne výnimka, riadenie je presunuté do exception handlera (hľadá sa vhodný catch blok). Kód nasledujúci za throw v rámci try bloku nie je vykonaný.
- Po obslúžení výnimky v catch bloku, program pokračuje po celom try-catch bloku.
- Ak v try bloku nevznikne výnimka, program pokračuje ďalej a všetky exception handlery (catch bloky) sú ignorované.

 Je proces odstraňovania funkcií zo zásobníka volaní funkcií za účelom hľadania funkcie, v ktorej existuje vhodný exception handler pre vzniknutú výnimku (viď obrázok na ďalšej strane).

```
int main() {
    try {
        f1();
        fnext();
    }
    catch (const char *e) {
            // obsluha vynimky
    }
    return 0;
}
```

```
int main() {
    try {
        f1();
        fnext();
    }
    catch (const char *e) {
            // obsluha vynimky
    }
    return 0;
}
```

```
int main() {
    try {
        f1();
        fnext();
    }
    catch (const char *e) {
            // obsluha vynimky
    }
    return 0;
}
```

```
int main() {
    try {
        f1();
        fnext();
    }
    catch (const char *e) {
            // obsluha vynimky
    }
    return 0;
}
```

```
int main() {
    try {
        f1();
        fnext();
    }
    catch (const char *e) {
        // obsluha vynimky
    }
    return 0;
}
```

```
int main() {
    try {
        f1();
        fnext();
    }
    catch (const char *e) {
        // obsluha vynimky
    }
    return 0;
}
```

```
int main() {
    try {
        f1();
        fnext();
    }
    catch (const char *e) {
        // obsluha vynimky
    }
    return 0;
}
```

Štandardné výnimky C++

 Jazyk C++ má svoje preddefinované štandardné výnimky (vznikajú pri práci so štandardnu knižnicou).

Štandardné výnimky C++

- Jazyk C++ má svoje preddefinované štandardné výnimky (vznikajú pri práci so štandardnu knižnicou).
- Štandardné výnimky sú deklarované v hlavičkovom súbore <stdexcept>.

Štandardné výnimky C++

Standard library header <stdexcept>

This header is part of the error handling library.

Classes

logic_error	exception class to indicate violations of logical preconditions or class invariants (class)
invalid_argument	exception class to report invalid arguments (class)
domain_error	exception class to report domain errors (class)
length_error	exception class to report attempts to exceed maximum allowed size (class)
out_of_range	exception class to report arguments outside of expected range (class)
runtime_error	exception class to indicate conditions only detectable at run time (class)
range_error	exception class to report range errors in internal computations (class)
overflow_error	exception class to report arithmetic overflows (class)
underflow_error	exception class to report arithmetic underflows (class)

```
#include <iostream>
#include <stdexcept>
using namespace std;
int main() {
    try {
        string s = "abc";
        s.at( n: 10);
        cout << "After throw";
    catch (out_of_range &e) {
        cout << e.what() << endl;</pre>
    cout << "After try-catch";</pre>
    return 0;
```

Štandardné výnimky C++

Ukážka štandardnej výnimky std::out_of_range

Špecifikátor noexcept

- Označuje funkciu, v ktorej nevznikajú výnimky.
- Ak vo funkcii označenej pomocou noexcept vznikne výnimka, program predčasne ukončí svoju činnosť zavolaním std::terminate.

```
void nonThrowing() noexcept{
      // ...
      // throw 0; ...v tomto pripade sa vola std::terminate
}
```

Vlastná výnimková trieda

```
#include <cstdio>
using namespace std;
class InvalidRectangleException {
private:
    const int a, b;
public:
    InvalidRectangleException(const int a, const int b) :
            a(a), b(b) {
    }
    const char *what() const {
        char *message = new char[100];
        sprintf(message, format: "(EXCEPTION) Invalid rectangle: a=%i, b=%i", a, b);
        return message;
};
int rectangleArea(const int a, const int b) {
    if (a < 0 || b < 0) {
        throw InvalidRectangleException(a, b);
    return a * b;
```

#include <iostream>

```
int main() {
    try {
        cout << rectangleArea(a: 5, b: 3) << endl;
        cout << rectangleArea(a: -9, b: 10) << endl;
    }
    catch (InvalidRectangleException &e) {
        cout << e.what() << endl;
    }
    return 0;
}</pre>
```


std::string

std::string

- Trieda std::string je súčasťou štandardnej knižnice jazyka C++.
- Poskytuje metódy na jednoduchú prácu s reťazcami.
- Hlavičkový súbor: #include <string>
- Dokumentácia:

http://www.cplusplus.com/reference/string/string/

https://en.cppreference.com/w/cpp/string/basic_string

C-string vs. std::string

```
const char * str1 = "C-string";
std::string str2 = "C++ string";
```

Konštruktory std::string

- Default
- Z C-ret'azca
- Kopírovací
- Substring
- Fill

```
string a1; // default konstruktor
string a2("abcdefgh"); // z C-retazca
string a3(a2); // copy konstruktor
string a4(a3, pos: 1, n: 2); // substring konstruktor
string a5(n: 10, c: 'x'); // fill konstruktor
```

Kopírovanie reťazcov

Dosiahneme pomocou operátora "=". Urobí sa hlboká kópia.

```
string b1("nieco");
string b2;
b2 = b1; // skopirovanie stringu b1 do b2

// porovnanie adries stringov
cout << (void*)b1.data() << endl;
cout << (void*)b2.data() << endl;</pre>
```

Užitočné operátory

- Operátor +
- Operátor +=
- Operátor ==

```
string c1 = "Hello";
c1 = c1 + " world ";
cout << c1 << endl;
string c2 = "Ako sa";
c2 += " mas?";
cout << c2 << endl;
string c3 = "A";
string c4 = "a";
cout << (c3 == c4 ? "true" : "false") << endl;</pre>
```

Prístup k znakom

- Operátor []
- Metóda at()

```
string d1 = "dlhy retazec";
cout << "Dlzka retazca: " << d1.length() << endl;

// metoda at() kontroluje, ci
// pristupujeme k platnemu znaku
cout << d1[3] << " = " << d1.at(n: 3) << endl;</pre>
```

Vloženie obsahu

Metóda insert()

```
string f1 = "...[]...";
f1.insert(pos: 4, s: "ABC");
cout << f1 << endl;</pre>
```

Výstup: ...[ABC]...

Vymazanie obsahu

Metóda erase()

```
string g1 = "Ahoj ako [vymazat] sa mas?";
g1.erase(pos: 9, n: 10);
cout << g1 << endl;</pre>
```

Výstup: Ahoj ako sa mas?

Vymazanie obsahu

Metóda erase()

```
string g1 = "Ahoj ako [vymazat] sa mas?";
g1.erase(pos: 9, n: 10);
cout << g1 << endl;</pre>
```

Výstup: Ahoj ako sa mas?

Vymazanie obsahu

Metóda erase()

```
string g1 = "Ahoj ako [vymazat] sa mas?";
g1.erase(pos: 9, n: 10);
cout << g1 << endl;
10 znakov</pre>
```

Výstup: Ahoj ako sa mas?

Podret'azec

Metóda substr()

```
string h1 = "Dobry den.";
cout << h1.substr( pos: 6, n: 3) << endl;</pre>
```

Výstup: den

Vyhľadávanie

Metóda find()

```
string i1 = "A very long text";
cout << (i1.find(s: "very") != string::npos ? "naslo sa" : "nenaslo sa");</pre>
```

Výstup: naslo sa

Prevod do C ret'azca

Metóda c_str()

```
string j1 = "C retazec";
const char* text = j1.c_str();
cout << text << endl;</pre>
```

Prevod čísla na reťazec

Globálna funkcia to_string()

```
string k1 = to_string( val: 500);
string k2 = to_string( val: 7.123);
cout << k1 << " " << k2;</pre>
```

Výstup: 500 7.123000

Načítanie riadku

Globálna funkcia getline()

```
string m1;
// funkcia nacita text az po prvy vyskyt znaku '.'
getline(&: cin, &: m1, delim: '.');
cout << "Nacitany text: " << m1 << endl;</pre>
```

std::stringstream

std::stringstream

- Umožňuje vykonávať I/O operácie s textovým prúdom.
- Prístupný cez hlavičkový súbor #include <sstream>
- Formátované čítanie: operátor >>
- Formátovaný zápis: operator <
- Dokumentácia:

http://cplusplus.com/reference/sstream/stringstream

std::stringstream

```
#include <iostream>
#include <sstream>
#include <string>
using namespace std;
int main() {
    stringstream ss;
    // nastavenie obsahu streamu
    ss.str(s: "abc a 6 3.14");
    // formatovane citanie
    string p1;
    char p2;
    int p3;
    double p4;
    ss >> p1 >> p2 >> p3 >> p4;
```

```
// nastavenie good bitu
// po precitani obsahu zostal stream s
// nastavenym eofbit-om
ss.clear();
// vymazanie obsahu
ss.str( s: "");
// formatovane zapisovanie
ss << 1.89 << " text " << 'u' << endl;
string c;
while (ss >> c) {
    cout << c << endl;
return 0;
```

STL

STL knižnica

- Skratka pre Standard Template Library.
- Poskytuje implementáciu rôznych abstraktných dátových štruktúr a algoritmov.
- Prináša generické programovanie (rovnaký kód fungujúci pre viacero odlišných dátových typov).
- Je založená na template triedach a funkciách.

Komponenty STL

- Kontajnery
- Iterátory
- Algoritmy
- Funktory

- Kontajnery sú objekty, ktoré uchovávajú kolekciu iných objektov a k nim asociované operácie.
- Kontajnery sú implementované ako class template.
- Kontajnery implementujú rôzne abstraktné dátové štruktúry líšiace sa efektivitou operácií.

http://www.cplusplus.com/reference/stl

kontajnerové adaptéry

kontajnerové adaptéry

asociatívne

kontajnerové adaptéry

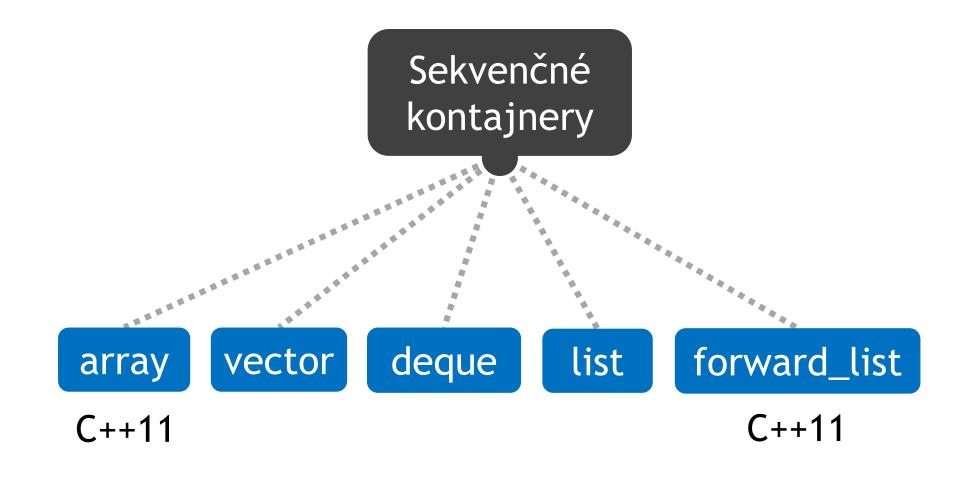

neusporiadané asociatívne

Sekvenčné kontajnery

- Kontajnery, v ktorých poradie prvkov je určené programátorom.
- Lineárna sekvencia prvkov (v pamäti môžu byť fyzicky uložené spojito aj nespojito).

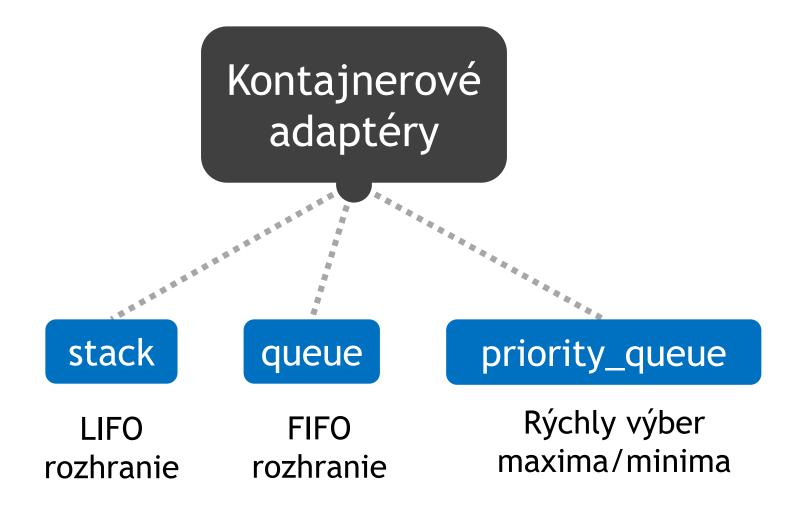
Sekvenčné kontajnery

Adaptéry

- Nie sú úplné kontajnery, ale enkapsulujú (zabaľujú) existujúce sekvenčné kontajnery.
- Pri vytváraní adaptérov môžeme špecifikovať ich tzv. "underlying container" (kontajner, ktorý enkapsulujú).
- Adaptéry menia rozhranie "underlaying" kontajnera tak, aby dosiahli želané správanie.

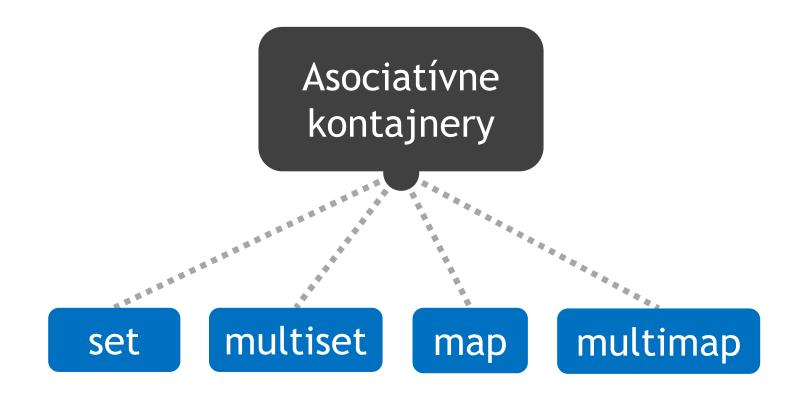
Adaptéry

Asociatívne kontajnery

- Sú to dátové štruktúry, v ktorých sa efektívne vyhľadáva.
- Kontajnery, v ktorých poradie/rozloženie prvkov je určené kontajnerom.
- Prvky kontajnera sú sprístupnené pomocou tzv. kľúča a nie pomocou ich pozície v kontajneri.

Asociatívne kontajnery

Neusporiadané asociatívne kontajnery

- Zavedené od C++11.
- · Veľmi rýchle vyhľadávanie prvkov v kontajneri.
- Prvky nemajú žiadne usporiadanie.
- Prvky sa sprístupňujú pomocou hash funkcie a sú organizované v tzv. bucketoch.
- Potreba dobrej bezkolíznej hash funkcie.

Neusporiadané asociativne kontajnery

Neusporiadané asociatívne kontajnery

unordered_set

unordered_ map

unordered_ multiset

unordered_ multimap

Voľba optimálneho kontajnera

• Ako zvoliť vhodný kontajner? Rozhodnutie závisí od charakteru operácií, ktoré sa chystáme vykonávať.

Charakter operácie	Vhodný kontajner
Rýchly náhodný prístup	vector, array
Časté pridávanie/odstraňovanie zo začiatku/konca	deque
Časté pridávanie/odstraňovanie zo stredu	list
Rýchle vyhľadávanie	 Asociatívny kontajner (ak záleží na poradí prvkov) Neusporiadaný asociatívny kontajner (ak nezáleží na poradí)

Voľba optimálneho kontajnera

- https://www.hackerearth.com/practice/notes/c-stls-whento-use-which-stl/
- https://embeddedartistry.com/blog/2017/08/23/choosingthe-right-stl-container-general-rules-of-thumb/

	Array	Vector	Deque	List	Forward List	Associative Containers	Unordered Containers
Available since	TR1	C++98	C++98	C++98	C++11	C++98	TR1
Typical internal data structure	Static array	Dynamic array	Array of arrays	Doubly linked list	Singly linked list	Binary tree	Hash table
Element type	Value	Value	Value	Value	Value	Set: value Map: key/value	Set: value Map: key/value
Duplicates allowed	Yes	Yes	Yes	Yes	Yes	Only multiset or multimap	Only multiset or multimap
Iterator category	Random access	Random access	Random access	Bidirectional	Forward	Bidirectional (element/key constant)	Forward (element/key constant)
Growing/shrinking	Never	At one end	At both ends	Everywhere	Everywhere	Everywhere	Everywhere
Random access available	Yes	Yes	Yes	No	No	No	Almost
Search/find elements	Slow	Slow	Slow	Very slow	Very slow	Fast	Very fast

Iterátory

- Iterátory ukazujú (podobne ako smerníky) na určitý prvok v kontajneri.
- Môžeme pomocou nich prechádzať obsah kontajneru (t.j. iterovať).
- STL obsahuje rôzne druhy iterátorov, ktoré sa odlišujú ich obmedzením pri sprístupňovaní prvkov (viď nasledujúci obrázok).

http://www.cplusplus.com/reference/iterator/

Pozn.: a,b sú iterátory, n je celé číslo

Input iterátor

Pozn.: a,b sú iterátory, n je celé číslo

Input iterátor

a==b, a!=b

*a (ako rvalue)

Pozn.: a,b sú iterátory, n je celé číslo

Input iterátor

Output iterátor

a==b, a!=b

*a (ako rvalue)

*a = t (ako lvalue)

Pozn.: a,b sú iterátory, n je celé číslo

Forward iterátor

Input iterátor

Output iterátor

*a (ako rvalue)

Pozn.: a,b sú iterátory, n je celé číslo

--a, a--

Forward iterátor

Input iterátor

Output iterátor

*a (ako rvalue)

Pozn.: a,b sú iterátory, n je celé číslo

Random access iterátor

a+n, n+a

a<b

a>b

a<=b

a>=b

a+=n

a-=n

a[n]

Bidirectional iterátor

--a, a--

Forward iterátor

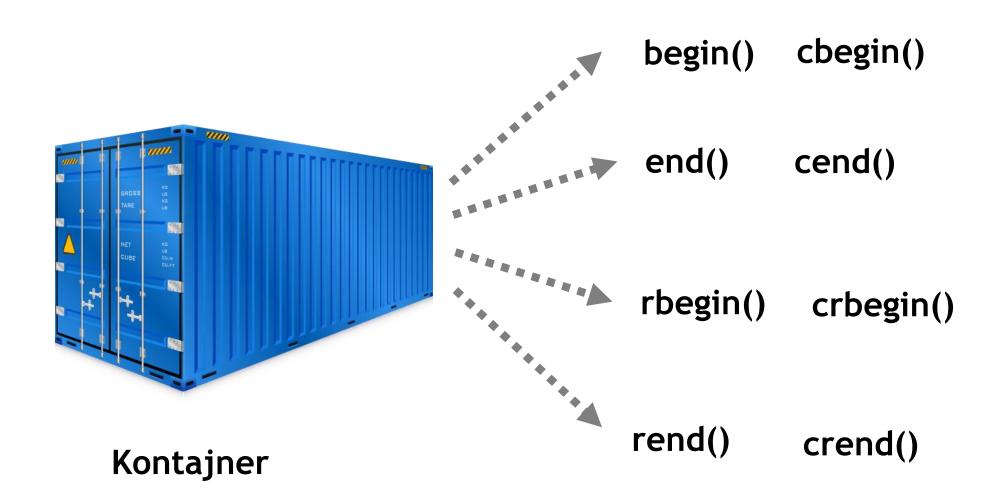
Input iterátor

Output iterátor

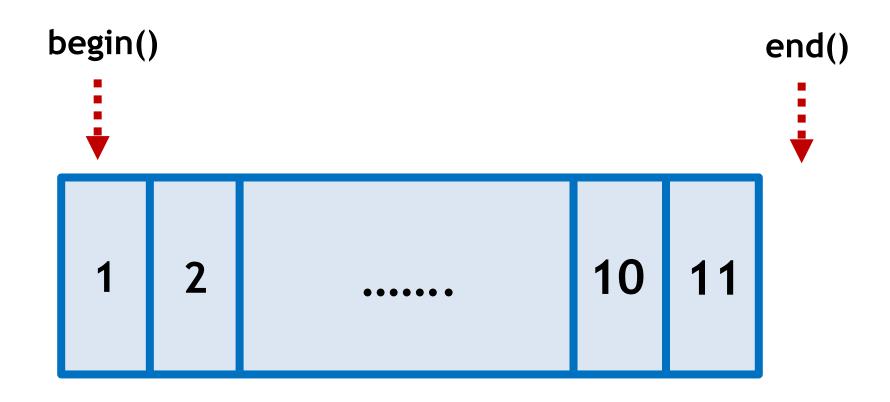
*a (ako rvalue)

*a = t (ako lvalue)

Iterátory

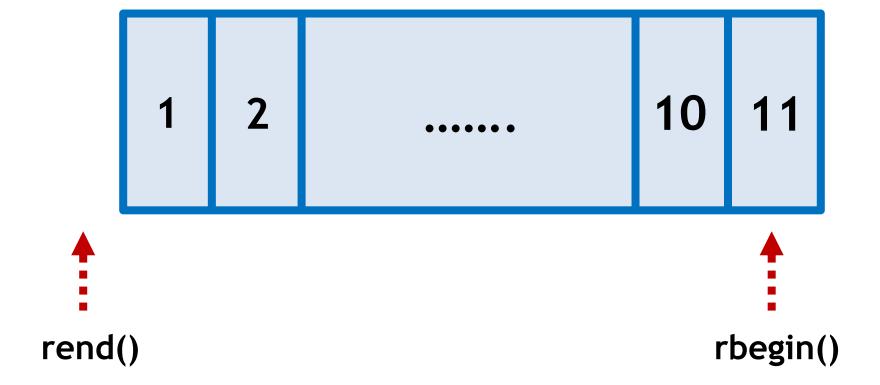
Iterátory

Kontajner

Iterátory

std::vector

- Hlavičkový súbor: #include <vector>
- Predstavuje pole prvkov, ktoré môže dynamicky meniť svoju veľkosť.
- · Zmena kapacity vektora je časovo náročná operácia.
- Rýchle operácie:
 - Náhodný prístup k prvku
 - Pridávanie/odstraňovanie z konca

```
#include <iostream>
#include <vector>
using namespace std;
int main() {
   vector<int> v{1, 2, 3, 4, 5};
    // pristup k prvkom
    cout << v[0] << " " << v.at( n: 1) << endl;
    // pristup k prvemu/poslednemu prvku
    cout << v.front() << " " << v.back() << endl;
    // pocet prvkov v kontajneri
    cout << v.size() << endl;</pre>
    // pridavanie na koniec
    v.push_back(6);
    // pridanie pred zvolenu poziciu
    v.insert( position: v.begin() + 2, x: 1000);
    // odstranenie prvku
    v.erase(v.begin());
    // vymazanie vsetkych prvkov
    v.clear();
    return 0;
```

std::deque

- Hlavičkový súbor: #include <deque>
- Deque je akronym pre Double-Ended Queue.
- Predstavuje obojsmernú frontu s efektívnym pridávaním/odstraňovaním na koncoch.
- Nemusia uchovávať svoje prvky v spojitom pamäťovom bloku (to im umožňuje efektívnu zmenu veľkosti).

```
#include <iostream>
#include <deque>
using namespace std;
int main() {
    deque<int> d{1, 2, 3, 4, 5};
   // pocet prvkov
    cout << d.size() << endl;</pre>
   // pristup k prvemu a poslednemu prvku
    cout << d.front() << " " << d.back() << endl;
   // pridanie prvku na zaciatok
    d.push_front( x: 0);
   // pridanie prvku na koniec
    d.push_back( x: 6);
   // vymazanie prveho prvku z
    d.pop_front();
   // vymazanie posledneho prvku
    d.pop_back();
    return 0;
```

std::list

- Hlavičkový súbor: #include <list>
- Vhodný kontajner pre situácie častého pridávania/vymazávania na ľubovoľnej pozícii (vykonané v konštantnom čase).
- Nemôžeme v ňom sprístupniť prvok podľa indexu (treba sa k nemu posúvať pomocou iterátora).

```
#include <iostream>
#include <list>
using namespace std;
int main() {
   list<int> a{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7};
   // prechod
    list<int>::iterator i;
    for (i = a.begin(); i != a.end(); i++) {
       cout << *i << " ";
    cout << endl;
   // reverzny prechod
    list<int>::reverse_iterator ri;
    for (ri = a.rbegin(); ri != a.rend(); ri++) {
        cout << *ri << " ";
    return 0;
```

```
#include <iostream>
#include <list>
using namespace std;
int main() {
   list<int> a{3, 2, 2, 1, 4, 3, 4, 5, 4, 4, 3};
   // vymazanie vsetkych vyskytov hodnoty
    a.remove( value: 3);
   // vymazanie po sebe iducich duplikatov
    a.unique();
   // zotriedenie prvkov
    a.sort();
    return 0;
```

std::stack

- Hlavičkový súbor: #include <stack>
- Je to kontajnerový adaptér pracujúci FIFO štýlom (prvky sú pridávané/odstraňované len z jedného konca).
- Základné operácie
 - empty(), size()
 - top()
 - push(), pop()

```
#include <iostream>
#include <stack>
using namespace std;
int main() {
    stack<int> s;
    // pridavanie na vrchol zasobnika
    for (int i = 0; i < 5; i++) {
        s.push(i);
    // pocet prvkov v zasobniku
    cout << s.size() << endl;</pre>
    // spristupnenie vrcholu zasobnika
    cout << s.top() << endl;</pre>
    // odstranovanie z vrcholu zasobnika
    while (!s.empty()) {
        s.pop();
    // overenie, ci je zasobnik prazdny
    cout << (s.empty() ? "prazdny" : "neprazdny") << endl;</pre>
    return 0;
```

std::priority_queue

- Hlavičkový súbor: #include <queue>
- Je to kontajnerový adaptér, ktorý je navrhnutý tak, že prvý prvok kontajnera je maximum všetkých prvkov (rovnako ako max-heap).
- Operácie
 - top()
 - push()
 - pop()

```
#include <iostream>
#include <queue>
using namespace std;
int main() {
    priority_queue<int> pq;
    int data[5]{4, 6, 1, 8, 7};
    // pridavanie prvkov
    for (int i = 0; i < 5; i++) {
        pq.push(data[i]);
    cout << pq.top() << endl; // ziskanie maxima</pre>
    pq.pop(); // vymazanie maxima
    cout << pq.top() << endl;</pre>
    return 0;
```

std::set

- Hlavičkový súbor: #include <set>
- Asociatívny kontajner uchovávajúci unikátne prvky v špecifickom poradí (určené vnútorným porovnávacím objektom).
- Prvky množiny sa nedajú meniť.
- Hodnota prvku v množine je jeho kľúčom.
- Rýchle vyhľadávanie.

```
#include <iostream>
#include <set>
using namespace std;
int main() {
    set<int> s{9, 9, 4, 11, 3, 4}; // nepovoli duplikaty
    s.insert(x: 10); // pridavanie prvku do mnoziny
    pair<set<int>::iterator, bool> result;
    result = s.insert(x: 11); // duplikat
    cout << "Prvok 11 " << (result.second ? "bol" : "nebol") << " vlozeny" << endl;</pre>
    for (set<int>::iterator i = s.begin(); i != s.end(); i++) { // prechod mnozinou
        cout << *i << " ";
    set<int>::iterator result_iter = s.find(x: 9); // vyhladavanie v mnozine
    cout << endl << "Prvok 9 sa v mnozine ";</pre>
    if (result_iter != s.end()) { cout << "nachadza"; }</pre>
    else { cout << "nenachadza"; }</pre>
    return 0;
```

std::map

- Hlavičkový súbor: #include <map>
- Asociatívny kontajner uchovávajúci key-value páry v špecifickom poradí (určené vnútorným porovnávacím objektom).
- Kľúče sú unikátne a nedajú sa meniť.
- Hodnota prvku v mape sa dá sprístupniť kľúčom pomocou operátora [] a dá sa meniť.
- Rýchle vyhľadávanie (podľa kľúča).

```
#include <iostream>
#include <map>
using namespace std;
int main()
    map<int,string> m{
            make_pair(x: 1, y: "first"), make_pair(x: 2, y: "second"),
            make_pair(x: 3, y: "third"), make_pair(x: 3, y: "other") // nepovoli duplikαtne kluce
    };
    m[4] = "fourth"; // pridavanie pomocou []
    m.insert( x: make_pair( x: 5, y: "fifth")); // funkciα insert
    for(map<int, string>::iterator i = m.begin(); i!=m.end();i++){ // prechod
        cout << i->first << " " << i->second << endl;
    map<int,string>::iterator result_iter = m.find(x:4); // vyhladavanie
    cout << endl << "Prvok 4 sa v mape ";
    if(result_iter!=m.end()) { cout << "nachadza"; }</pre>
    else { cout << "nenachadza"; }</pre>
    return 0;
```

Vzorová implementácia v C/C++